

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till
lagar om ändring av 2 och 3 § i lagen om lantmäteriverket
och av 3 § i lagen om Geodetiska institutet**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att 2 och 3 § i lagen om lantmäteriverket ska ändras. Chef för lantmäteriverket, som hör till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde, är en generaldirektör som leder lantmäteriverkets verksamhet och som utövar den högsta beslutanderätten. I propositionen föreslås det att generaldirektören i stället för jord- och skogsbruksministeriet ska förordna sin ställföreträdare. Ärenden där lantmäteriverkets centralförvaltning är besvärsmyndighet kan generaldirektören överföra till underlydande tjänstemän för avgörande. Det föreslås att lantmäteriverket inte längre ska utföra

skatteklassificeringar som beställningsuppdrag. De av lantmäteriverkets uppgifter som gäller landskapsinformation ska göras klarare.

I propositionen föreslås det också att 3 § 2 mom. i lagen om Geodetiska institutet ska ändras så att överdirektören, som är chef för Geodetiska institutet och som avgör de ärenden som hör till Geodetiska institutet, i stället för jord- och skogsbruksministeriet ska förordna sin ställföreträdare.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

1.1 Lantmäteriverket

Enligt 1 § i lagen om lantmäteriverket (505/1991) har lantmäteriverket en centralförvaltning samt riksomfattande verksamhetsenheter och verksamhetsenheter inom distriktsförvaltningen, vilka är underställda centralförvaltningen. Lantmäteriverket lyder under jord- och skogsbruksministeriet. Enligt 2 § har lantmäteriverket till uppgift att sörja för fastighetsbildnings- och ägoregleringsverksamheten, sörja för inskrivningsärenden som gäller fastigheter och föra lagfarts- och inteckningsregistret, sköta förandet av register över fastigheter och landskapsinformation samt främja en sam användning av sådana register, sörja för allmänna kartverksarbeten samt främja en ändamålsenlig kartläggning och kartproduktion, sälja, publicera och dela ut kartuppgifter och andra uppgifter som hör till dess verksamhetsområde, utföra fastighetsvärderingar samt sörja för att dess verksamhetsområde utvecklas och sköta de övriga uppgifter som enligt stadganden eller bestämmelser åligger verket. Enligt 2 § 2 mom. kan lantmäteriverket på beställning utföra uppdrag och skatteklassificeringar som hör till dess verksamhetsområde, bistå vid skötseln av sådana fastighetsärenden som bestäms genom förordning samt enligt avtal som ingåtts med en kommun fullgöra uppgifter som enligt särskilda stadganden eller bestämmelser åligger kommunens fastighetsingenjör.

Den senaste betydande organisationsreformen vid lantmäteriverket utgick från statsrådets beslut av den 12 maj 1988 om reformering av förvaltningen förslag som framlagts av den av finansministeriet tillsatta ledningsorganisationskommissionen (kommittébetänkande 1989:8) samt av kommissionen för utvecklande av jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde (kommittébetänkande 1989:30). Avsikten med reformen var att effektivisera ledningen av lantmäteriverket och att utomstående synpunkter och sakkunskap skulle beaktas i verkets besluts-

fattande. Efter detta har man i lantmäteriverkets verksamhet övergått till resultatstyrning och senare till nettobudgetering. Lantmäteriverket har drivits enligt nettobudgeteringsprincipen. Något över hälften av omkostnaderna har täckts med finansiering av kunderna och den övriga delen ur statsbudgeten. Lantmäteriverket har allt mer fått karaktär av produktionsanläggning, vilket också understryker den operativa ledningens resultatsvar. Med hänvisning till det ovannämnda har lantmäteriverkets direktion dragits in genom en lagändring 2002.

Lantmäteriverket har administrativ kompetens som grundar sig på speciallagstiftning och lantmäteriverkets centralförvaltning fungerar också som besvärsmyndighet. Enligt 8 § i förordningen om lantmäteriverket (1631/1993) är en generaldirektör chef för lantmäteriverket. Inom lantmäteriverkets centralförvaltning finns en överdirektör samt lantmäteriråd, som biträder generaldirektören vid ledningen av lantmäteriverket. Enligt 21 § i förordningen ger generaldirektören i arbetsordningen eller genom särskilda bestämmelser närmare föreskrifter om lantmäteriverkets interna arbetsfördelning och om ordnandet av förvaltningen.

Ärenden som ankommer på lantmäteriverkets generaldirektör att besluta om bereds på ledningens möten, varefter ärendena behandlas i verkets samarbetsdelegation och de slutliga förslagen till beslut bereds i verkets ledningsgrupp. I ledningens möten deltar generaldirektören, överdirektören, lantmäteriråden, personaldirektören, ekonomidirektören, datadirektören och andra av generaldirektören utsedda personer. Till ledningsgruppen hör förutom ledningen kommunikationschefen, två representanter för lantmäteribyråer, två representanter för riksomfattande produktions- och serviceenheter samt en representant för personalen. Samarbetsdelegationen är ett sådant samarbetsorgan bestående av verkets ledning och företrädare för personalen som avses i lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (651/1988).

Enligt 9 § 1 mom. i förordningen om lantmäteriverket ska generaldirektören besluta om de allmänna riktlinjerna för lantmäteriverkets verksamhet och om utvecklingsprojekt som är betydelsefulla för verket, besluta om lantmäteriverkets budgetförslag samt förslaget till verksamhets- och ekonomiplan, besluta om lantmäteriverkets funktionella mål, besluta om utfärdande av lantmäteriverkets rättsnormer samt avgöra ärenden där centralförvaltningen är besvärsmyndighet. Ärenden som hör till lantmäteriverkets centralförvaltning och som inte avses i 9 § 1 mom. avgörs av generaldirektören eller överdirektören, ett lantmäteriråd eller av någon annan tjänsteman som har getts denna befogenhet i arbetsordningen eller andra bestämmelser.

Arbetsordningen för lantmäteriverket innehåller bl.a. bestämmelser om uppgifterna för centralförvaltningen och de övriga verksamhetsenheterna och om lantmäteriverkets ledningsgrupp. Bestämmelser om hur verksamheten inom centralförvaltningen och de övriga verksamhetsenheterna ska ordnas i detalj samt om personalens uppgifter och beslutanderätt finns i de särskilda bestämmelser som generaldirektören gett.

1.2 Geodetiska institutet

Geodetiska institutet har hand om de vetenskapliga grundmätningarna för kartläggningen av Finland och om metrologin angående geografisk information samt utför forskningsarbete på området för geodesin, geoinformatiken och fjärranalysen samt vetenskapsgrenar som ansluter sig till dem. Institutet ska också främja ibruktagandet av metoder och utrustning för geodesi, geoinformatik och fjärranalys i synnerhet inom anskaffningen och hanteringen av geografisk information.

Geodetiska institutet upprätthåller mätnormaler i fråga om geodetiska och fotogrammetriska mätningar samt fungerar som nationellt mätnormallaboratorium för längd och för acceleration vid fritt fall. Dessutom utför Geodetiska institutet uppgifter som särskilt bestäms av jord- och skogsbruksministeriet.

Chef för Geodetiska institutet är en överdirektör som avgör de ärenden som hör till Geodetiska institutet. I fråga om överföring av

beslutanderätt till övriga tjänstemän vid Geodetiska institutet bestäms genom förordning av statsrådet och föreskrivs närmare i Geodetiska institutets arbetsordning.

Ställföreträdaren för överdirektören förordnas av jord- och skogsbruksministeriet.

1.3 Bedömning av nuläget

Lantmäteriverket

De uppgifter som gäller landskapsinformation och som i 2 § 1 mom. 2 punkten i lagen om lantmäteriverket föreskrivs för lantmäteriverket motsvarar inte innehållet i 9 § i lagen av om en infrastruktur för geografisk information (421/2009), vilken trädde i kraft den 17 juni 2009.

Då man vid lantmäteriverket övergick till ett system med direktioner den 1 september 1991 var principen den att direktionerna skulle vara små sakkunnigorgan med uppgift att fastställa och utveckla huvudlinjerna i verkets verksamhet. Genom tillsättandet av en direktion ville man få utomstående sakkunskap i ledningen av verkets verksamhet.

Vid ledningen av förvaltningsområdet och genomförandet av ministeriets strategier utgör anslagsramarna i statsbudgeten och resultatstyrningen numera viktiga styrmedel. För att resultaten ska bli bättre har befogenheten i fråga om resursanvändningen under de senaste åren i betydande grad delegerats till den nivå i förvaltningen som ansvarar för verksamheten och serviceproduktionen. Denna utveckling har inneburit förändringar också i ministeriets ledarroll, dvs. ministeriet har allt tydligare iklätt sig rollen som strategisk ledare och den som ställer upp resultatmål, utöver den tidigare resursstyrande rollen. Avsikten med resultatstyrningen är att i förfarandet med resultatavtal finna balansen mellan till buds stående resurser och de mål som ska uppnås med hjälp av dem. För att systemet ska fungera bättre måste resultatstyrningspraxis utvecklas på ett för förvaltningsområdet lämpligt sätt. När det gäller utvecklandet av styrningspraxis har det funnits behov att stärka resultatavtalskulturen och klargöra parternas roller.

Efter det att lantmäteriverkets direktion drogs in genom en lag som trädde i kraft vid

ingången av september 2002 har lantmäteriverkets generaldirektör avgjort de ärenden som direktionen tidigare hade till uppgift att besluta om. I fråga om överföring av generaldirektörens beslutanderätt till övriga tjänstemän vid lantmäteriverket bestäms genom förordning av statsrådet samt föreskrivs närmare i arbetsordningen för lantmäteriverket och i arbetsordningarna för dess verksamhetsenheter eller i andra föreskrifter för verket eller enheterna. Avsikten med bestämmelsen är att generaldirektören i andra viktiga och vittsyftande ärenden än sådana som gäller ledningen av lantmäteriverket kan överföra beslutanderätten till verkets övriga tjänstemän. Sloandet av direktionerna har stärkt resultatavtalskulturen och gett jord- och skogsbruksministeriet och lantmäteriverket klarare roller. Ledningsförhållandena framstår tydligare. Personalens möjligheter att delta och påverka har genomförts både i fråga om beredningen av ärendena och i beslutsfattandet. Personalens påverkningsmöjligheter har tryggats redan i beredningsskedena inom ramen för samarbetsförfarandet och genom personalens representation i ledningsgruppen.

Geodetiska institutet

Även vid ledningen av Geodetiska institutet och genomförandet av ministeriets strategier utgör anslagsramarna i statsbudgeten och resultatstyrningen numera viktiga styrmedel.

Avsikten med resultatstyrningen är att i förfarandet med resultatavtal finna balansen mellan till buds stående resurser och de mål som ska uppnås med hjälp av dem. När det gäller utvecklandet av styrningspraxis har det funnits behov att stärka resultatavtalskulturen och klargöra parternas roller.

Efter det att Geodetiska institutets direktion drogs in genom en lag som trädde i kraft vid ingången av september 2002 har Geodetiska institutets överdirektör avgjort de ärenden som direktionen tidigare hade till uppgift att besluta om. I fråga om överföring av överdirektörens beslutanderätt till övriga tjänstemän vid Geodetiska institutet har bestämts genom förordning av statsrådet och föreskri-

vits närmare i Geodetiska institutets arbetsordning.

1.4 Föreslagna ändringar

Lagen om lantmäteriverket

2 §. Det föreslås att de uppgifter som i 2 § 1 mom. i lagen om lantmäteriverket föreskrivs för lantmäteriverket och som gäller främjandet av sam användning av landskapsinformation ska ändras med beaktande av innehållet i lagen om en infrastruktur för geografisk information, vilken trädde i kraft den 17 juni 2009. Enligt 9 § i lagen om en infrastruktur för geografisk information svarar lantmäteriverket för att det finns stöd-tjänster i syfte att säkerställa att infrastrukturen för geografisk information fungerar och är sammanhängande. Samtidigt föreslås det att uppgiftsförteckningen ska omformuleras så att de olika uppgiftshelheterna presenteras tydligare och enhetligare som egna punkter. Det föreslås att det uttryck som gäller förändring av register över landskapsinformation i den gällande lagen preciseras till att förvalta datasystem för topografiska data och flygbilder.

Eftersom skatteklassificeringar inte längre hör till lantmäteriverkets uppgifter föreslås det att skatteklassificeringarna stryks ur 2 § 2 mom. i lagen om lantmäteriförvaltningen.

3 §. Antalet besvär som hör till lantmäteriverkets centralförvaltning är litet. De vanligaste besvären är sådana besvär över ett beslut genom vilka lantmäteribyran eller kommunens fastighetsregisterförare har vägrat att utfärda förrättningsförordnande och som avses i 285 § 3 mom. i fastighetsbildningslagen. Beredningen av besvär ärenden har i praktiken gjorts av rättstjänsten vid lantmäteriverkets centralförvaltning. I besvär ärenden är det inte fråga om viktiga och vittsyftande ärenden som gäller ledningen av lantmäteriverket, utan om ärenden där generaldirektören kan överföra beslutanderätt antingen till överdirektören eller till ett lantmäteriråd som svarar för utvecklandet av lagstiftningen. Därför föreslås det att den sista meningen i 3 § 1 mom. i lagen om lantmäteriverket ska ändras så att besvär ärenden som hör till cen-

tralförvaltningen inte nödvändigtvis behöver avgöras av verkets generaldirektör.

Enligt 3 § i lagen om lantmäteriverket är chef för lantmäteriverket en generaldirektör som avgör de ärenden som hör till lantmäteriverket. Vid förhinder för generaldirektören vore det naturligt om generaldirektören själv fick förordna sin egen ställföreträdare. För närvarande är det emellertid jord- och skogsbruksministeriet som förordnar ställföreträdaren. Det föreslås därför att 3 § 2 mom. i lagen om lantmäteriverket ska ändras till denna del.

Lagen om Geodetiska institutet

3 §. Chef för Geodetiska institutet är en överdirektör som avgör de ärenden som hör till Geodetiska institutet. Enligt gällande lag förordnas ställföreträdaren för överdirektören av jord- och skogsbruksministeriet. Vid ledningen av Geodetiska institutet och genomförandet av ministeriets strategier utgör anslagsramarna i statsbudgeten och resultatstyrningen numera viktiga styrmedel. När det gäller utvecklandet av styrningspraxis har det funnits behov att stärka resultatavtalskulturen och klargöra parternas roller. Av dessa orsaker föreslås att också 3 § 2 mom. i lagen om Geodetiska institutet ska ändras så att överdirektören, som är chef för institutet, i stället för jord- och skogsbruksministeriet själv ska förordna sin ställföreträdare.

2 Propositionens konsekvenser

Om propositionen genomförs skulle det klarlägga lednings- och ansvarsförhållandena mellan ministeriet och verket eller institutet. I praktiken skulle förändringarna endast formellt påverka den nuvarande ledningen och beslutsfattandet i verket eller institutet. Personalens ställning skulle inte påverkas.

De förändringar som föreslås i propositionen är små och de ekonomiska konsekvenserna ringa. Skatteklassificeringar utförs i praktiken inte längre vid lantmäteriverket.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen med förslag till lag om ändring av lagen om lantmäteriverket har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet utifrån lantmäteriverkets förslag. Utlåtande om utkastet till proposition har begärts av inrikesministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, miljöministeriet och lantmäteriverket. Den del av propositionen som gäller förslag till lag om ändring av lagen om Geodetiska institutet har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet som har begärt utlåtande om utkastet till proposition av Geodetiska institutet. Remissinstanserna hade inget att anmärka på utkastet till proposition.

4 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av 2 och 3 § i lagen om lantmäteriverket**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om lantmäteriverket (505/1991) 2 och 3 §,
sådana de lyder, 2 § delvis ändrad i lagarna 1630/1993 och 577/2009 och 3 § i lag 594/2002,
som följer:

2 §

Lantmäteriverket har till uppgift att

1) sörja för fastighetsbildnings- och ägoregleringsverksamheten samt föra register över fastigheter,

2) sörja för inskrivningsärenden som gäller fastigheter samt föra lagfarts- och inteckningsregistret,

3) sörja för allmänna kartverksarbeten samt förvalta datasystemen för topografiska data och flygbilder,

4) stödja förvaltningen och utvecklingen av en infrastruktur för geografisk information och främja en ändamålsenlig kartläggning och kartproduktion,

5) sälja, publicera och dela ut kartuppgifter och andra uppgifter som hör till dess verksamhetsområde,

6) utföra fastighetsvärderingar,

7) sörja för att dess verksamhetsområde utvecklas och sköta de övriga uppgifter som verket har enligt bestämmelser eller föreskrifter.

Lantmäteriverket kan på beställning utföra uppdrag som hör till dess verksamhetsområde, bistå vid skötseln av sådana fastighetsärenden som bestäms genom förordning av

statsrådet samt enligt avtal som ingåtts med en kommun fullgöra uppgifter som kommunens fastighetsingenjör har enligt särskilda bestämmelser eller föreskrifter.

Dessutom fullgör lantmäteriverket de uppgifter som jord- och skogsbruksministeriet föreskriver.

3 §

Chef för lantmäteriverket är en generaldirektör som avgör de ärenden som hör till lantmäteriverket. I fråga om överföring av beslutanderätt till övriga tjänstemän vid lantmäteriverket bestäms genom förordning av statsrådet samt föreskrivs närmare i arbetsordningen för lantmäteriverket och i arbetsordningarna för dess verksamhetsenheter eller i andra föreskrifter för verket eller enheterna. Generaldirektören beslutar dock om utfärdande av de rättsnormer, som omfattas av lantmäteriverkets behörighet.

Generaldirektören förordnar en ställföreträdare för sig själv.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om Geodetiska institutet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Geodetiska institutet (581/2000) 3 § 2 mom.,
sådant det lyder i lag 595/2002, som följer:

3 §

Överdirektören förordnar en ställföreträdare
för sig själv. _____

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 26 augusti 2011

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Jari Koskinen*

1.

Lag**om ändring av 2 och 3 § i lagen om lantmäteriverket**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om lantmäteriverket (505/1991) 2 och 3 §,
sådana de lyder, 2 § delvis ändrad i lagarna 1630/1993 och 577/2009 och 3 § i lag 594/2002,
som följer:

Gällande lydelse

2 §

Lantmäteriverket har till uppgift att

1) sörja för fastighetsbildnings- och ägoregleringsverksamheten,

1 a) sörja för inskrivningsärenden som gäller fastigheter och föra lagfarts- och inteckningsregistret,

2) sköta förandet av register över fastigheter och landskapsinformation samt främja en sam användning av sådana register,

3) sörja för allmänna kartverksarbeten samt främja en ändamålsenlig kartläggning och kartproduktion,

4) sälja, publicera och dela ut kartuppgifter och andra uppgifter som hör till dess verksamhetsområde,

5) utföra fastighetsvärderingar,

6) sörja för att dess verksamhetsområde utvecklas och sköta de övriga uppgifter som enligt stadganden eller bestämmelser åligger verket.

Lantmäteriverket kan på beställning utföra uppdrag och skatteklassificeringar som hör till dess verksamhetsområde, bistå vid skötseln av sådana fastighetsärenden som bestäms genom förordning samt enligt avtal som ingåtts med en kommun fullgöra uppgifter som enligt särskilda stadganden eller bestämmelser åligger kommunens fastighetsingenjör.

Dessutom fullgör lantmäteriverket de uppgifter som jord- och skogsbruksministeriet föreskriver.

Föreslagen lydelse

2 §

Lantmäteriverket har till uppgift att

1) sörja för fastighetsbildnings- och ägoregleringsverksamheten *samt föra register över fastigheter,*

2) sörja för inskrivningsärenden som gäller fastigheter *samt* föra lagfarts- och inteckningsregistret,

3) *sörja för allmänna kartverksarbeten samt förvalta datasystemen för topografiska data och flygbilder,*

4) *stödja förvaltningen och utvecklingen av en infrastruktur för geografisk information och främja en ändamålsenlig kartläggning och kartproduktion,*

5) sälja, publicera och dela ut kartuppgifter och andra uppgifter som hör till dess verksamhetsområde,

6) utföra fastighetsvärderingar,

7) sörja för att dess verksamhetsområde utvecklas och sköta de övriga uppgifter som *verket har enligt bestämmelser eller föreskrifter.*

Lantmäteriverket kan på beställning utföra uppdrag som hör till dess verksamhetsområde, bistå vid skötseln av sådana fastighetsärenden som bestäms genom förordning av statsrådet samt enligt avtal som ingåtts med en kommun fullgöra uppgifter som kommunens fastighetsingenjör *har enligt särskilda bestämmelser eller föreskrifter.*

Dessutom fullgör lantmäteriverket de uppgifter som jord- och skogsbruksministeriet föreskriver.

3 §

Chef för lantmäteriverket är en generaldirektör som avgör de ärenden som hör till lantmäteriverket. I fråga om överföring av beslutanderätt till övriga tjänstemän vid lantmäteriverket bestäms genom förordning av statsrådet samt föreskrivs närmare i arbetsordningen för lantmäteriverket och i arbetsordningarna för dess verksamhetsenheter eller i andra föreskrifter för verket eller enheterna. Generaldirektören beslutar dock om utfärdande av lantmäteriverkets rättsnormer och avgör de ärenden där centralförvaltningen är besvärsmyndighet.

Ställföreträdaren för generaldirektören förordnas av jord- och skogsbruksministeriet.

3 §

Chef för lantmäteriverket är en generaldirektör som avgör de ärenden som hör till lantmäteriverket. I fråga om överföring av beslutanderätt till övriga tjänstemän vid lantmäteriverket bestäms genom förordning av statsrådet samt föreskrivs närmare i arbetsordningen för lantmäteriverket och i arbetsordningarna för dess verksamhetsenheter eller i andra föreskrifter för verket eller enheterna. Generaldirektören beslutar dock om utfärdande av de rättsnormer, som omfattas av lantmäteriverkets behörighet.

Generaldirektören förordnar en ställföreträdare för sig själv.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.**Lag****om ändring av 3 § i lagen om Geodetiska institutet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Geodetiska institutet (581/2000) 3 § 2 mom.,
sådant det lyder i lag 595/2002, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Ställföreträdaren för överdirektören förordnas av jord- och skogsbruksministeriet.

Föreslagen lydelse

3 §

Överdirektören förordnar en ställföreträdare för sig själv.

Denna lag träder i kraft den 20 .